

**БУРГАСКИ ДЪРЖАВЕН
УНИВЕРСИТЕТ
„ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ“
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ**

10.03.2026 год.

Утвърдил!

Ректор:

/проф. д-р Сотир Сотиров/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ЗА СПЕЦИАЛНОСТ

СЪДОВА ХИРУРГИЯ

2026 г.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Основна задача на обучението по специалност „Съдова хирургия” е да бъдат изградени специалисти по съдова хирургия, които да владеят в пълен обем съвременната диагностика и лечение на заболяванията и травмите на съдовете на човешкото тяло (оперативно и медикаментозно).

1.1 Наименование на специалността – **Съдова хирургия**

1.2 Продължителност на обучението – 5 години (60 месеца)

1.3 Изисквано базово образование за допускане до обучение по специалността съдова хирургия – завършено висше образование на образователно-квалификационна степен „магистър” по „Медицина” и професионална квалификация „лекар”

2. ДЕФИНИЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТТА , КОМПЕТЕНЦИИ И УМЕНИЯ.

Съдовата хирургия е специалност, която изучава причините за възникването на съдовите заболявания, използва съвременните неинвазивни и инвазивни методи за диагностика им, като прилага консервативните и оперативни методи за лечението им, а в последните десет години и ендоваскуларните и ендоскопски методи за лечение на съдовите заболявания. Компетенциите и уменията на съдовия хирург му позволяват да определя както стратегията, така тактиката на комплексното лечение на съдовите заболявания – консервативно, оперативно и/ или ендоваскуларно.

3. ЦЕЛТА НА ОБУЧЕНИЕТО е да бъдат изградени специалисти по съдова хирургия, които да познават етиопатогенезата на съдовите заболявания, да владеят в пълен обем съвременната диагностика (неинвазивна и инвазивна) и методите на лечение (консервативни, оперативни и ендоваскуларни) на заболяванията и травмите на съдовете на човешкото тяло.

4. ОБУЧЕНИЕ

4.1 Учебен план - **Срок и етапи на обучението**

Специализацията по „Съдова хирургия” е с продължителност 5 години (60 месеца), разпределени както следва:

4.2.1 Първи модул на обучението – 24 месеца – обхваща занимания по обща и специална хирургия, като базисна подготовка за всеки хирург

4.2.2 Останалите 36 месеца обучението преминава в лечебно заведение, акредитирано за обучение по съдова хирургия:

- Един (1) месец в клиника по ангиология и сектор по ултразвукова диагностика с цел овладяване на диагностиката и консервативното лечение при съдовите заболявания;

- Един (1) месец в кардиохирургическа клиника за практическо запознаване със заболяванията и травмите на сърцето и големите съдове;

- Един (1) месец в сектор по ендоваскуларна хирургия – запознаване и овладяване на методите на инвазивна диагностика и ендоваскуларни методи на лечение;

- Останалите 33 месеца обучението е посветено на изучаването на оперативните методи на лечение на съдовите заболявания.

През този период обучаващият се е длъжен:

а/ да бъде лекуващ лекар на определени от ръководителя му болни, да участва в оперативните интервенции върху тях, да проследява своите болни при по-късни срокове след лечението им;

б/ да участва активно във всички лекарски колегиуми и визитации;

в/ да участва в работата с амбулаторно болните в приемния кабинет;

г/ да опознае практически работата в ангиографския сектор, включително и усложненията при инвазивните изследвания на съдовете;

д/ да дава периодично дежурства в екип с лекар-специалист;

е/ активно да се включва в оперативната дейност и поетапно да овладява сложните съдово-хирургични операции до степен самостоятелното им изпълнение.

4.2. Задължителни оперативни интервенции, извършвани от специализанта

По време на обучението си специализантът по съдова хирургия трябва да извърши и документира следния брой извършени операции;

1. Четиридесет (40) реконструктивни (планови и спешни) операции на артериите, от които 15 в аорто-илиачен сегмент. В обема на тези интервенции трябва да бъдат включени аневризми, двусегментни и комбинирани оперативни интервенции на долен и горен крайник, включително и интраоперативни ендоваскуларни и/или ендоскопски процедури.
2. Двадесет (20) съдово-реконструктивни операции на феморо-поплитеалния сегмент (планови и спешни), включително и интраоперативни ендоваскуларни и/или ендоскопски процедури.
3. Петнадесет (15) операции при варикозен синдром, постфлебитен синдром и/или съдови дисплазии.
4. Десет (10) операции при артериовенозни шънтове в хемодиализата.
5. Пет лумбални и/или торакални симпатектомии.
6. Пет ампутации на долен и/или горен крайник.

4.3 Колоквиуми, които трябва да бъдат положени в периода на обучение

1. Изследване на съдово болен. Пълен ангиологичен статус. Неинвазивни методи за изследване на съдовете – Доплер, дуплекс-скениране, плетизмография

2. Консервативно медикаментозно лечение на съдовите заболявания от артериален, венозен и лимфен произход.

3. Ангиография, компютърна томография. Перкутанна и интраоперативна транслуменна ангиопластика. Минимално инвазивна хирургия на артериите. Диагностична стойност и усложнения на инвазивните изследвания.

4. Остра артериална недостатъчност на крайниците. Съдови травми, емболии, остри тромбози, мезентериална тромбоза и емболия. Принципи на микросъдовата хирургия. Реплантация на крайници и пръсти. Съдово-хирургични аспекти. Съдов достъп при хемодиализа.

5. Оперативно лечение на съдовите аневризми: Аортни аневризми – типове, поведение. Периферни артериални аневризми. Висцерални и каротидни аневризми. Венозни аневризми.

6. Хронична артериална недостатъчност на крайниците /ХАНК/ – оперативно лечение при ХАНК. Ендоваскуларни и ендоскопски техники и процедури.

7. Оперативно лечение на каротидна и вертебро-базиларната недостатъчност, вазоренална хипертония, хронична мезентериална недостатъчност.

8. Оперативно лечение на венозни и лимфни заболявания (първични варици, венозна тромбектомия, операции при постфлебитен синдром, оперативно лечение на лимфедема). Вродени съдови малформации – класификации, лечение.

5. КОНСПЕКТ ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО СПЕЦИАЛНОСТ „СЪДОВА ХИРУРГИЯ”

I. Снемане на анамнеза и изследване на болен със съдово заболяване.

1. Етиопатогенеза на съдовите заболявания.
2. Диагностични методи за изследване на съдовата система.
3. Неинвазивни функционални методи на изследване на съдовата система.
4. Инвазивна образна диагностика на съдовите заболявания.
5. Принципи за консервативно поведение при съдовите заболявания.
6. Съвременен медикаментозен лечение на съдовите заболявания.

II. Заболявания на артериалната система

1. Етиопатогенеза на артериалните заболявания.
2. Атеросклероза.
3. Аортоартериит.
4. Остра артериална непроходимост на крайниците.
5. Остра артериална непроходимост на висцералните артерии.
6. Артериална травма.

7. Хронична артериална непроходимост на крайниците. Консервативна терапия на ХАНК.
8. Аорто – илиачна болест (синдром на Лериш) – хирургично лечение.
9. Хирургично поведение при тромбоза на артерия феморалис суперфициалис.
10. Аневризма на абдоминалната аорта.
11. Аневризми на периферни артерии.
12. Вазо-ренална хипертония.
13. Ангина абдоминалис.
14. Поражение на екстракраниалните мозъчни артерии.
15. Диабетна ангиопатия.
16. Вродени аномалии на съдовата система.
17. Невроваскуларен компресионен синдром.
18. Синдром на Рейно.
19. Ендоваскуларна хирургия.
20. Видове и индикации за съдови ампутации.

III. Заболявания на венозната и лимфна система

1. Остра венозна непроходимост.
2. Венозни травми.
3. Лечение на дълбоки венозни тромбози.
4. Белодробен тромбемболизъм – профилактика и лечение.
5. Лечение на постромбозен синдром.
6. Тромбофлебит – определение, диагноза, лечение
7. Варикоза на долни крайници.
8. Синдром на вена кава инфериор.
9. Синдром на вена кава супериор
10. Болест на Пейджет Шрьотер.
11. Първичен и вторичен лимфедем.